

અન્ય...

જીવને સત્ય ધર્મનો ઉપદેશ.

બનાવનાર તથા છપાવનાર,

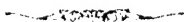
ડાક્ટર ઝવેર શાવળ.

શ્રી નગરપારકર જલ્દો થરપારકર સિંધ

સી આટલી

નંબર ૫૦૦

અમદાવાદ.

શ્રી "મુદ્રણકામંદિર" પ્રિન્ટેડ ખાડિયા, અમદાવાદ.

સને ૧૮૮૪

- ત્રે તે તમોને નકી વેદ કે છે;
 નિવૃત્તી તણા સંગમાં સુખ બાણી,
 કરો સુખ સંસાર મધ્યે કમાણી. ૧૪
- નિવૃત્તી તણા સંગ છે સુખકારી,
 થસે તે થકી આપને લાભ ભારી;
 નહીં થાય તેથી જરા એક હાણી,
 કરો સુખ સંસાર મધ્યે કમાણી. ૧૫
- પ્રવૃત્તી તણા સંગથી દુખ થાશે,
 ન રેશે તમો તો નકી તેહ પાસે;
 સુણો તેહ માટે કહું સ્નેહ આણી,
 કરો સુખ સંસાર મધ્યે કમાણી. ૧૬
- ભયાનક વાટે તમોને ભભાવે,
 ભવાખ્તી તણા પાર તેથી ન આવે;
 પછી ન આવી શકો વાટ આણી,
 કરો સુખ સંસાર મધ્યે કમાણી. ૧૭
- વળી મોહીની ત્યાં નહીં એક ભારે,
 વિના વીણુ વૈરાગ પામો ન પારે;
 ચડી નાવ હંકારજો વાટ આણી,
 કરો સુખ સંસાર મધ્યે કમાણી. ૧૮
- વળી વિષયો પંચતો ત્યાં વસે છે,
 વિના જે વિવેકી જનોને ડશે છે;
 જુલાશો નહીં સાર વીચાર આણી,
 કરો સુખ સંસાર મધ્યે કમાણી. ૧૯

અને વિષયોને વશે તે ન થાશે,
 નહીં તે તમે તેહ સંગે ઠગાશે;
 પછી વાટ ભુક્ષી ભમો ચાર ખાણી,
 કરો સુખ સંસાર મધ્યે કમાણી. ૨૦

કરો સુખ દેશાટણે જૈ કમાણી,
 લહો જ્ઞાનને યોગમાં લાભ જાણી;
 વળી ભક્તિ લેજો નહીં થાય દાણી,
 કરો સુખ સંસાર મધ્યે કમાણી. ૨૧

વળી માલના એકલા આપ લેતા;
 કરો સંત દલાલ જે તત્વ વેતા;
 ખરીદાવશે તે ખરો લાભ જાણી,
 કરો સુખ સંસાર મધ્યે કમાણી. ૨૨

મુકી સંતને એકલા માલ લેશે,
 નહીં લાભને મુળગી મુડી દેશે;
 કહું તેહ માટે મુણો સત્ય વાણી,
 કરો સુખ સંસાર મધ્યે કમાણી. ૨૩

કદાપી મજે દુર્ત દલાલ વાટે,
 ખરીદાવશે માલ તે ખાટ માટે;
 થશે તે થકી જમની ઉઘરાણી,
 કરો સુખ સંસાર મધ્યે કમાણી. ૨૪

ધર્મરાયને તે ફરીયાદ કેશે,
 અને લક્ષ ચોરાશિની કેદ દેશે;
 તિહાં દુખ અત્યંત છે એમ જાણી,

કરો સુખ સંસાર મધ્યે કમાણી.	૨૫
પછીથી પુરા હાલતો પુત્ર થાશે,	
બમતાં બમંતો ધણા કલ્પ જનશે;	
પછી દોઢેલું આવવું વાટ આણી	
કરો સુખ સંસાર મધ્યે કમાણી.	૨૬
સુણી શેઠની સીખ નેં દિલ ભાવે,	
ભવાખંધી મધે જીવરામ શિધાવે;	
લઈ જન્મ આવી થયા આપ પ્રાણી.	
થવા સુખ સંસાર મધ્યે કમાણી.	૨૭
આતી શેઠની સીખ તો સુખકારી,	
થવા પાર સર્વે જનો બળ્ય વારી;	
ઝવેર કહે જીવ તે તો ન જાણી,	
કરો સુખ સંસાર મધ્યે કમાણી.	૨૮

પુનઃ ભુજંગીછંદ

થવા ઇશ ઇચ્છા થકી જીવ આગ્યો,	
વળી ગર્ભમાં વાસ જીવે ધરાબ્યો;	
રહ્યો અદ્યતે એક ત્યાં માસ જારી,	
જુઓ મોહ માયા તણું જોર ભારી	૧
પ્રસૂતી તણા વાયુથી પુર્ણ દુઃખે,	
ધયો જન્મ તો માતની આપ કુખે;	
અરે વર્ણવું દુઃખ આ કેમ ભારી,	
જુઓ મોહ માયા તણું જોર ભારી.	૨
થયો ખારતે સુધ તો સર્વ બુલ્યો,	

- વળી મોહ માયા મધે પુણ્ય કુલ્યો;
રહ્યા નાથના નામને તો વિસારી,
જુઓ મોહ માયા તણું જોર ભારી. ૩
- ખરા ખેલમાં વર્ષ તો જાર ખોયા,
પછી નારની સાથ તો આપ મોહ્યા;
અરે શી થશે ગતી જીવ તારી,
જુઓ મોહ માયા તણું જોર ભારી. ૪
- પુરી પ્રીતથી મોહ છે નાર માથે,
કરી મોજ તે વીધ્યો પંચ સાથે;
નહીં નાથની બીકને મન ધારી,
જુઓ મોહ માયા તણું જોર ભારી. ૫
- રખેરે જીવાની તણા દીન જાશે,
વયોવૃદ્ધમાં બકતી તો કેમ થાશે;
ઝવેર કહે ધાક તે તો ન ધારી,
જુઓ જોર માયા તણું જોર ભારી. ૬

હરિગિત છંદ.

- પામી જીવાની હર્ષ આણી લાભ હાણી નવ ગણે,
પરિવાર સુત વીત દારમાં કીરતાર કીર્તી નવ સુણે;
મદ ક્રોધમાં નવ બોધ પામે શોધ હરિની વિસયો,
જીવરામ આઠે જામ બજવા શ્યામ અવની ગવતયો; ૧
- મનતણી નારી ખેજ પ્યારી નામધારી જાણુજો,
સદ્ગુણીને કુમુદી બવ અંજુધીમાં ઊર આણુજો;
તે તણી તનયા બેઠ કન્યા જીવ બન્યોને વયો,

- જીવરામ આઠે જામ બજવા શ્યામ અવની અવતર્યો. ૨
 પ્રવૃત્તી છે કુટ્ટતી ને નીવૃત્તી સત્તી નાર છે;
 જીવરામ જેનું નામ બેના શ્યામ તે નીરધાર છે;
 કુટ્ટતીથી મોહ્યો અતી નીવૃત્તી આદર નવ કર્યો,
 જીવરામ આઠે જામ બજવા શ્યામ અવની અવતર્યો. ૩
 નિવૃત્તીની પ્રભુ પદ રતી પ્રવૃત્તી પ્રીતી બોગમાં,
 બહુ પ્રગળ માયા જીવ વાહ્યા ભુક્ષ્યા ડાયા જોગમાં;
 હરિ નામને જીવરામતો ધન ધામ જોઈ વિસર્યો,
 જીવરામ આઠે જામ બજવા શ્યામ અવની અવતર્યો. ૪
 આશ્રમ માંડી શોય છાંડી નાર ગાંડી સંગમાં,
 મન હર્ષ આણે બે ન જાણે મોજ માણે અંગમાં,
 અંતે દુઝેતી છે અનીતી મનમાં બે નવ ધર્યો,
 જીવરામ આઠે જામ બજવા શ્યામ અવની અવતર્યો. ૫
 પરિવાર પ્રવૃત્તી નારનો વિસ્તાર કહું છું વાણીએ,
 મદ માર મોહ દુખકાર ક્રોધ અસાર લોભજ જાલીએ;
 એ પંચથી પરપંચમાં પડી રંચ રીતી વીસર્યો.
 જીવરામ આઠે જામ બજવા શ્યામ અવની અવતર્યો. ૬
 વળી ચાર કન્યા કરે અન્યા નામ વરણ્યા તે સુણો,
 ત્રણાને નીંદા ધર્યા હોંસા તણા દુર્ગુણ ગણો;
 એ ચારથી કરી પ્યાર ખોયો સાર ચોરાશી કર્યો,
 જીવરામ આઠે જામ બજવા શ્યામ અવની અવતર્યો. ૭
 પ્રીતી ધણેરી પંચ કરી વિધવ વેરી નવ ગણે,
 સુત નાર અર્થે વળી ગર્થે વશ વર્તે તે તણે;
 એ કામમાં જગ શ્યામનું નો નામ નેકજા વિસર્યો,

જીવરામ આઠે જામ બજવા સ્યામ અવની અવતર્યો. ૮

શું સારને અસારનો વિચાર મારગ નવ જડે,

પાંચ તન પર બહુ મન તે દ્રવ્ય કારણ રડવડે;

કૂકરમને અધરમ વેરી પરમ લાભજ પરહર્યો,

જીવરામ આઠે જામ બજવા સ્યામ અવની અવતર્યો. ૯

ભરી વાણ ઝાઝી હાણનું સુકાન પ્રવૃત્તિ ગ્રહ્યો,

જીવરામ ધાલી હામને સ્વદામ પર તત્પર થયો;

પણ સુર્ત બુદ્ધ્યો તર્ત ખોટાં કૃત્ય ચોરાશી ફર્યો,

જીવરામ આઠે જામ બજવા સ્યામ અવની અવતર્યો. ૧૦

જો હાલ રાખી વાત્ર એવા માત્રના લેનારના,

કહી વાણી એ વખાણીએ તે જાણીએ નહીં સારના;

ઝવેર શુણ્ણે પેર તેની ફેર ભવમાં તે ફર્યો,

જીવરામ આઠે જામ બજવા સ્યામ અવની અવતર્યો. ૧૧

દોહરા

એમ જીવાની વહી ગઈ, બજવા નહીં ભગવાન,

મોહ્યો દારા દામમાં, અંધો થઈ અજાણ. ૧

વિષય વાસના નવ ટળી, સામ થયા પળી કેશ;

જરા જઘને આંપડી ૧, લાવ ન લીધો ભેદ ૨.

વય વૃદ્ધ થયો મમતા ન મટી,

પળી સ્વેત થયા ન બુધી પલટી;

મતીમંદ મદાંધ વધી મમતા,

શુભ સંત સંગે ન લહે શમતા. ૧

પરિવારને પુત્ર પ્રપુત્ર વિષે,
 સુતદારમાં સ્નેહ અપાર દીસે;
 અભીમાનિ અને અહંકારિમતી,
 વિવધો સંગ લાગી રહી બિરતી,
 અપસંગ થકી કુમતી ન ઘટે.
 શુભ સંગ તણે રસ્તે ન વટે;
 દિલદારથી પ્યાર સદા પ્રગટે,
 ગતિ ભંગ થયો ન અનંગ મટે
 સુખ દંપતીનું દિલથી ન હટે;
 હરિનાગમાં હામ હમેશ ઘટે
 કટીમાં ઘટ જોર વળી બસેરી.

પણું રાંમનું નામ ગયો વિસરી. ૪
 વહે નાકને નેત્રથી નીર અતી,
 ન સુણે શ્રવણે હરિની કીરતી;
 જિખડી સહુ દાંત ગયા મુખના,
 દિલમાં ન ગણે દિનનો દુખના. ૫
 ગતિ હીણ ગમાર ગ્રહી લકડી,
 કુમતી ન મટે પકડી પકડી;
 ચિતમાં ચિતને ધર આ મુજનું,
 સુત દાર તણું સુખ છે જ ધણું.
 પરણાવીએ પુત્ર પ્રપુત્ર વળી,
 વય જુદાં વિષે સુખદાઇ વળી;

ધરના જન તે તૃણ તુલ્ય ગણે
 મન આપને આપ અધીક જાને. ૭
 શુભ રાંમનું નામ સદા ન ગમે,
 સર્વ સાધુ સુપાત્ર અનેક દમેઃ
 દ્વિતકારી હરિજનથી હટકે,
 પણ પાસ સુસંગ તણે ન ટકે. ૮
 રસના કદિ નામ ન રામ રટે,
 વિષયા રસ દેખિ ન મોહ મહેઃ
 દિન આયુષના વહિ એમ ગયા,
 પદ નાથ નિરંજનના ન લલ્યા. ૯
 દસ આ છંદ સ્વસ્થ થઈ મુણ્જને,
 મદમાન સદા મનનું હણ્જનેઃ
 જીવરામજી હાથ ગયા જમને
 જગ જાહેર વાત જવેર બણે.

દોહરા.

જમના દુતો જોરથી, ઝાલીને જીવરામ;
 લઈને નર્કે નિસરયા, મારે માર તમામ. ૧
 દેખી દુઃખો દોહલા, મુગદળનો બહુમાર;
 કરિ કલપાંતને કરગયો, તે વેળા તે દાર. ૨

રાગ પરજ.

બેડો બાઈ બુડનો તારોરે અંબે આઈ પાર ઉતારો. એ રામ.
 અરે માર જમડા મારેરે, આવી આજ કાણુ ઉગારે. ટેક.
 બાળપણું તો બેલમાં બોયું, જોળન નારી સંગ;

- ૫૬ પણામાં ચીંતાને બહુ, આજશ વ્યાપી અંગ. અરે. ૧
- આજ કાલતો કરતાં અંતે, આવી પોહોઝ્યો કાળ;
જમડા સાથે જાવું હવે, કરશે કેવા હાલ, અરે. ૨
- ચાર પાંચ જમદુત મળીને, જોરે જાલ્યા કેશ,
મુગદળની માર જોરથી મારે, દયા ન આણે હેસ. અરે. ૩
- ક્યાં ગયાં કોઇ કામ ન આવે, સમાં રનેહી સર્વ;
જે સાઈ અઘટીત કામો મે, કર્યાં આણી મન ગર્વ. અરે. ૪
- સ્વાર્થનું તો સરવે સચું, એકલાં જાવું આપ;
પરમારથમાં પ્રીત ન રાખી, સાથે આવ્યું પાપ. અરે. ૫
- અરે આવું નવ જાણતો હતો, જમ કીંકરનું જોર;
કેના હતા પણ માનતો નોતો, સંત કરી બકોર. અરે. ૬
- વિકટ વાટ બચંકર ભારી, જમપુરીની જાણ;
સુમારગે નવ ચાલી શકો તો, થાશે ખેંચાતાણ. અરે. ૭
- મનુષ્ય જનમ મોંઘો મળીયો, વળી ન વારંવાર;
આ અવસર ચેતીને ચાલો, જીતરશે ભવપાર. અરે. ૮
- જીવરામને લઇને ચાલ્યા, જમ કીંકર કરી જોર;
જવેર કહે જીગમાં જોણે, આદર્યાં કામ અધોર. અરે. ૯

હોહરા.

- દેખી અધરી પાપેતના, જોડીને યુગ પાણ;
જીવરામ જમદુતને, કહે મુકો મુજ પ્રાણ. ૧
- હવે નહીં જીવું કદી, મુકો મુજને આજ;
દીન થઇ વાણી વણો, સુણજો સકળ સમાજ. ૨

રાગ જંગલો.

જનની જીવો ગોપીચંદની એ રાગ.

- હું નહીં ભુલું હરી નામને, મુકો મુજને આ વારજી; હું. ૧
 મેંરે એવું નવ જાણીયું, પડશે દુઃખ અપારજી. હું. ૨
 મુકો એકવાર મુજને, સાચું કહું ખામ સમજી; હું. ૩
 મેં નિરભાગી ન જાણીયું, નકી નડશે જમજી. હું. ૪
 સુણ્યું હતું કે સંસારમાં, કે'તા સંત સુખજી; હું. ૫
 માન્યું નહીં મેં મન વિષે, હતું જોર અભીમાનજી. હું. ૬
 તેના ફળ આવી નડ્યા, કેવો કરવો ઉપાયજી; હું. ૭
 દુખડાં નરકનાંરે દોહ્યાં. હુંથી સહન ન થાયજી. હું. ૮
 ધન છુટે મુજ અંગમાં, મનડું વ્યાકુળ થાયજી; હું. ૯
 માર પડે મુદગળ તણો, સહન શી રીતે થાયજી. હું. ૧૦
 સગાં સંબંધી ત્યાં રહ્યાં, કરશે કોણ સહાયજી; હું. ૧૧
 જમડા મારે છે જોરથી, ખમી નવ શકુ કાયજી. હું. ૧૨
 જે કારણ કરતો હતો, અતી વકરમ ^૧ આપજી; હું. ૧૩
 તેનો સંબંધીરે ત્યાં રહ્યાં, સાથે આવીયું પાપજી. હું. ૧૪
 સાધુ જન કહેતા હતા, સાથે પુન્યને પાપજી; હું. ૧૫
 હું નિરભાગી ન માનતો, દેતો ઉલટો સંતાપજી. હું. ૧૬
 ઊપહાથ ^૨ કરતોરે સંતનો, તેનું ફળ મળ્યું આજજી; હું. ૧૭
 કોણ આવીને વારે ચડે, મુકાવવાને કાજજી. હું. ૧૮
 પરની નારીની પ્રીતનું, લાગ્યું પાપ અપારજી; હું. ૧૯
 થંભ તપાવ્યારે લોહના, નારી રૂપે તૈયારજી. હું. ૨૦

અડકતાં અંગ કુજે ધણું, દુઃખ પ્રગટ્યું અપારજી;
 જમડા કહે એને ઓળખો, જેથી બહુ હતો પ્યારજી. હું. ૧૧
 મુણું હતુંરે સંસારમાં, ગરડ પુરાણે જેહજી;
 કહ્યું કૃષ્ણે ગરડને, આવીને મળ્યું એહજી. હું. ૧૨
 જિણ્ય તપી અવની ઘણી, દાઝે દેહ અપારજી;
 વાટે વીધન અતી ધણું, કઠણ પામવું પારજી. હું. ૧૩
 કંટક વન વળી આવીયું, કાંટા ભાગે પાયજી;
 પેરવા નહીં પાય મોજડાં^૧, કેમ કરીને ચલાયજી. હું. ૧૪
 અસીર^૨ પત્રના વનમાં, પત્ર તરવાર સમજી;
 તેથી તન તો છેદાય છે. કંઈ હવે હું કયમજી. હું. ૧૫
 કુંભીપાક^૩ કઠોર છે, દુઃખ જેમાં અપારજી;
 સૂચી^૪ મુખ સમુ દુઃખ નહીં, કેમપામું હું પારજી; હું. ૧૬
 વૈતરણી આવી વળી, જેનો લાંખો વિસ્તારજી;
 જિતરવાનો આરો નથી, કેમ પામું હું પારજી; હું. ૧૭
 દુઃખ એવાં અતી જોડો, જિપનો જિર વૈરાગજી.
 નારિની વૃત્તીરે સાંભરી, જેનું પુન્ય અથાગજી. હું ૧૮
 સંભારતામાંરે સુંદરી, આવી ઉભી તૈયારજી;
 ક્યાં ગધરે પ્યારી તમતણી, જેથી પ્રીત અપારજી. હું ૧૯
 શિક્ષા નિવૃત્તી નારની, લાગી શેઠને અંગજી;
 જવેર કહે સુણજો સહુ, નાર નિવૃત્તી રંગજી. હું ૨૦
 નીવૃત્તી કહે છે. રાગ ઉપરનો.
 સ્વાગી સુખમાંહે પરહરી, કેમ નિવૃત્તી નારજી;

૧ જોડા ૨ જેનાં પાંદડાં તરવાર જેવાં છે એવું આડ ૩. એ-
 નર્કનું નામ ૪. એક નર્કનું નામ.

પતીવ્રતા હતી પદમણી, હૈડે હર્ષ અપારજી. સ્વામી. ૧

કલ્પું તમને મેં કંથજી, પરહરો પ્રવૃત્તી સંગજી;

વિષય દેખીને ભુલીઆ, પડ્યો તેથી પ્રસંગજી. સ્વામી. ૨

વિષય વાજારે અતીવજા, મોહ પામ્યા ભરપુરજી;

મારે એહથી મેળ ^૧ નહીં, માટે હું ગઇ દુરજી. સ્વામી. ૩

કલ્પું તમને મેં કંથજી, એછે મુગજી ^૨ નીરજી:

ભુજે ચુકે જતા નહીં, તમે તેહને તીરજી. સ્વામી. ૪

સંત સાધુ ગમ્યા નહીં, કર્યો કુંસંગ અપારજી;

તેનું ફળ તમને મળ્યું, માથે જમનો મારજી. સ્વામી. ૫

બ્રાંતીથી ભોળવાઇ ગયા, વસ્યા વેરીની સાથજી;

મીત્ર જાણીને મોહી રહ્યા, હવેશીદ ઘસો હાથજી. સ્વામી. ૬

જેવાં કર્મ કર્યા હશે, તેનું જોહ લાગ્યું પાપજી;

મુખે દુખે હવે ભોગવો, રાખી ધીરજ આપજી. સ્વામી. ૭

લક્ષ ચોરાશિમાં લઇ જશે, દેહે દુખનો ન પારજી;

સ્વેદન ^૩ જરાયુજ ^૪ ઊઘમીજ ^૫, ઇંડન ^૬ ખાણ એચારજી સ્વા. ૮

જાગયર ^૭ ખેચરને ^૮ ભૂચર ^૯, જંતુ જેના અધાગજી;

તેમાં તમનેરે લઇ જશે, મળવા નહીં પામે માગજી. સ્વા. ૯

એમ કરતાં મનુષ્યનું, જ્યારે મળશે સરીરજી;

ત્યારે આવીશ હું સહી, રાખો રૂઢીઆમાં ધીરજી સ્વા ૧૦

શ્રી હરીની બક્તી તણો, થાશે તમને બોધજી;

૧ ખનત ૨ ઝાંઝવાં ૩ પરસેવાનાજીવ ૪ ગર્ભસ્થાનાજીવ ૫ વ-
સ્પતી ૬ પક્ષી ૭ પાણીના જીવ ૮ આકાશના જીવ. ૯ પૃથ્વી-
રતા જીવ.

- કામ લોભને મોહ એ, વળી મટશે ક્રોધજી. સ્વા. ૧૧
 સતસંગમાં મુજ વાસ છે, વસું તેહની પાસજી;
 ત્યાં તમે સુખેથી આવજો. ચીત થાશે હુડ્ડાશજી. સ્વા. ૧૨
 આશા મટશે વિષયો તણી, ત્યારે સુખ પામો સારજી.
 નામ નારાયણ સાંભરે, નિત્ય રૂઢીઆ મોઝારજી. સ્વા. ૧૩
 આ શિક્ષા રખે ભુક્તતા, રાખો રૂઢીઆ મોઝારજી.
 કંઠ્યુ કામનું જોર છે, મોહ લોભનો મારજી. સ્વા. ૧૪
 વિષયો ટળવાથી સુખ થશે, પામીશું ભવ પારજી;
 મળશું શેઠ શીવરામને, રાખો રૂઢીએ વિચારજી. સ્વા. ૧૫
 એવું સુણીને મગન થયા, જીવરામ જરૂરજી;
 આવે અંત ક્યારે દુખનો, ભોગવ્યું ભરપુરજી. સ્વા. ૧૬
 શ્રી પતી સહાય હવે થશે, ભુલું નહીં કોઈ વારજી;
 દીન જાણી દયા કરો, મુજ ઉપર મોરારજી સ્વા. ૧૭
 સાધુ સંગત સત્યથી, કરે સમજીને સારજી;
 કહે જવેર તે પામશે, મન માંહે મોરારજી. સ્વા. ૧૮

દોહરા.

- જમપુરીની યાતના, જીવે વેડી જાણ;
 આચરણો અધરીત કરી, સરજ્યો ચારે ખાણ. ૧
 શુભ અશુભ કરમો કરી, અંદકારથી આપ;
 પામ્યા પુન્યે સ્વર્ગને, નર્ક કરીને પાપ. ૨
 ભમતાં ભમતાં આવીયો, વળી મનુશ અવતાર;
 ગરબ વારામાં સાંભરયા, શ્રી હરી જગદાધાર. ૩
 દુઃખ સુખ સહુ જનમનું, સુખ્યું તેણીવાર;
 દીન થઈ વાણી વધો, કથા કહું વિસ્તાર ૪

સલિત છંદ.

ગરબવાસમાં, દુઃખ છે બહુ;	
કહું પ્રીય જાનો, વર્ણવી સહુ;	
કથન જે કહું, કાન તે ધરો,	
હરિ હવે મહા, કષ્ટ ને હરો.	૧
દુખ અપાર ત્યાં, જીવ ભોગવે,	
સકટ યોનિનાં, શું કહું હવે;	
જગનનાથનો, છેજ આશરો,	
હરિ હવે મહા, કષ્ટ ને હરો.	૨
ચતુરને એસી, લાખ તે તણી,	
વિવિધ જંતુની, જાતડી બણી;	
રડવડી મુઆ, નાર ને નરો,	
હરિ હવે મહા, કષ્ટને હરો.	૩
દુશહ દુખ ત્યાં. છે અપારરે,	
પ્રભુ તહાં થકી, કરે પારરે;	
અરેજ આ કરે, હિરમાં ધરો;	
હરી હવે મહા, કષ્ટને હરો.	૪
અરર ઇશરે, દુઃખ આ અતી,	
સહન થાયના, માહેરી વતી;	
અહહ તાતજી, પુત્ર તાહેરો,	
હરિ હવે મહા, કષ્ટને હરો.	૫
શિર ઉધે અહીં, રહેવું અરે,	
શિર તજે બને, પાવ ઉપરે;	
મુજ અનાથને, મેર તો કરો,	૨

હરિ હવે મહા કષ્ટને હરો.	૬
અહીં કહો અરે, શું હવે કરું,	
દુઃખ અગાધમાં, ઝુરીને મરું;	
જાણી જનમને, જરૂરતા હરો,	
હરિ હવે મહા, કષ્ટને હરો.	૭
કીડ ૧ કૃમી ૨ અતી. દુઃખ આપતી,	
શરીર હું તાણું, તેહ કાપતી;	
દુઃખ બહુ મને, દીનમાં ધરો,	
હરિ હવે મહા, કષ્ટને હરો.	૮
માસ નવ અતી, દુઃખ આ સહ્યું,	
છે અવાચરે, ૩ જાય નહીં કહ્યું;	
અતી અગાધ ૪ એ મુળથી હરો;	
હરિ હવે મહા, કષ્ટને હરો.	૯
શરીર ન ફરે, કષ્ટ થાયરે,	
અરર ઇશરે, કરો સાચરે;	
દુઃખ બહુ ખમે, દુર તે કરો,	
હરિ હવે મહા, કષ્ટને હરો.	૧૦
ફરિ નહીં અહીં, આવું ઇશરે,	
દુઃખ અતી અરે. જાણી શીશરે;	
કહણુ આ સમે. સાચ તો કરો,	
હરિ હવે મહા, કષ્ટને હરો-	૧૧
મહા દયાળ છો, વિશ્વના પતી,	
અરર તાતજી, શી થશે ગતી;	

અતર ની મતી, જાણના કરો,
હરિ હવે મહા, કષ્ટને હરો. ૧૨

ઘીર દયા ધરો, આપ આ સમે,
ગરબવાસનાં, દુઃખ બહુ દમે;
અહીં હરી હવે, આવીને ઠરો,
હરિ હવે મહા કષ્ટને હરો. ૧૩

દુઃખ બહુ મને, આંહી યાએરે,
જગનનાથજી, જીવ જાયરે;
ગરબવાસથી, પારનો કરો,
હરિ હવે મહા, કષ્ટને હરો. ૧૪

જોડી કર જને, વિનતી કરી,
હૃદય ચક્ષુ ત્યાં, આપીઆ હરી;
જીવ ઝવેર ત્યાં, સ્તુતી જિયયો,
હરિ હવે મહા, કષ્ટને હરો. ૧૫

પ્રભુ સ્તુતિ, હરિગિત છંદ.

બટકો ધણું ભવમાં મણું દુખ તે તણું સુણજો સહુ,
અવતારનો નહીં પાર ભવ સંસાર દારણુ દુખ બહુ;
કિરતાર કર આવાર મુજ સંભાળ સંકટ સહુ કરો,
અવિનાશ જાણી દાસ રાખી પાસ દારણુ દુખ હરો. ૧

પશુપક્ષ કોટી લક્ષને વળી પક્ષ^૧ કીતર^૨ અવતર્યો,
જમ્મ નર્કમાં થૈ ગર્કને વળી અર્ક^૩ લોકે હું ક્યો;
ભવપાર કર કીરતાર સરજનહાર શેવક તાહરો,
અવિનાશ જાણી દાસ રાખી પાસ દારણુ દુખ હરો. ૨

કરીવાસ હૃદયપાસ સ્વર્ગે ખાસ પશુ પોચો ખરો,

પણ નાસ ત્યાંતો વાસ છોડી આથ પાછો હુ ક્યો;
 ભવપાર જગદાધાર કર આવાર તારો આશરો,
 અવિનાશ જાણીદાસ રાખીપાસ દારણુ દુખ હરો. ૩
 વળી આશ છે વટનાસ છે ભવપાસ જેવી જાણુરી,
 કરી દુખ હરતી સુખ એ મતિ ગિરમાં નવ આણુવી.
 તે કરે સૌ જગશ્યામના સુખનામતું સમરણુ કરો,
 અવિનાશના ચૈદાસ ભક્તોદાશ ખાસ એવી આદરો. ૪
 કટ^૧ત્રાસને ભવપાસ દુખનો નાસ તારે હાથ છે,
 છું શરણુ જનમ મરણુના દુખ હરણુ તું જગનાથ છે;
 કહું અરજ લાવી ગરજ છે તે મુજ ફરજ ને ગિરમાં ધરો,
 અવીનાશ જાણીદાસ રાખીપાસ દારણુ દુખ હરો. ૫
 હું દાસ દુખનો નાસ કર અવીનાશ આવી આ સમે,
 વળી પાસ કરજો વાસ દોલમાં ખાસ સંકટ નહીં દમે;
 હું શરણુ અભરામરણુ તારણુ તરણુ તુજ આવ્યો ખરો,
 અવિનાસ જાણીદાસ રાખીપાસ દારણુ દુખ હરો. ૬
 કર વિનંતી આગ્રહ અતી પૃથ્વી પતી ગિરધારજો,
 ભવ વારીનું દુખહારી કરણુકારી મુજને તારજો;
 કટત્રાસને ભવપાસ ત્રોડી ત્રાસ પોતાનો કરો.
 અવિનાશ જાણીદાસ રાખીપાસ દારણુ દુખ હરો. ૭
 કળીકાળ બહુ વિકરાળ નુંખળ બાળ ખરા બાપતું;
 છું બાળ કર પ્રતીપાળ હું જનપાળ સંકટ માપતું,
 પડી પંચ કેડે વિષય વેડે^૨ તમે તેડે^૩તો કરો,

અવિનાશ જાણીદાસ રાખીપાસ દારણુ દુખ હરો
 છંદ અષ્ટ હરવા કષ્ટ છે ઉતકૃષ્ટ તે ઉર ધારજો,
 મતિ બ્રહ્મપર કરી દ્રષ્ટ યુગી પુષ્ટ કરી ભરતારજો;
 ઋવેર પર કરી મેહર સારી પેર સુખ શાંતી કરો,
 અવિનાશ જાણી દાસ રાખી પાસ દારણુ દુખ હરો.

ભુજંગી છંદ.

જુહી ગર્ભમાં જીવની દીનવાણી,
 હર્યુ દુઃખ દૈવે દયા દીલ આણી;
 મળ્યો જન્મને માનવી દેહ ધારી,
 અતી ઇશ છે નિત્ય આનંદકારી. ૧
 દયા તો ધણી દૈવની જીવ માયે,
 જુઓ જન્મ પેલું કર્યુ દુઃખ નાયે;
 તમે તેહને કેમ મુકો વિસારી,
 અતી ઇશ છે નિત્ય આનંદકારી. ૨
 જીવહા ધ્રાણુ ચક્ષુ ત્વચા કર્યુ કેવી,
 આપી જ્ઞાનની ઇંદ્રોજો પંચ એવી;
 બહુ કામની જીવને નિત્ય જારી, ૧
 અતી ઇશ છે નિત્ય આનંદકારી. ૩
 વળી વાક પાયુ અને પાદપાણી,
 ઉપરચ મળી પંચ કર્મેન્દ્રી જાણી;
 બહુ જીવને પ્રેમથી પાંચ પ્યારી,
 અતી ઇશ છે નિત્ય આનંદકારી. ૪

અને ખાનપાન એ ખુબ આપે,
વળી કષ્ટ તો દેહનાં સર્વ કાપે;
વસે વાસ તે દેહમાં દુઃખહારી,
અતી ધણ છે નિત્ય આનંદકારી.

૫

ગુણો આર ખાણો તણા જીવ જો છે,
સદા ખાનને પાન વિનિયેશ દેછે;

વિવેચે ખુધી માણસોમાં વધારી,
અતી ધણ છે નિત્ય આનંદકારી,

૬

સદા સાધુ સંગે ખુધી શુધ પામે,
ખુધી શુધથી મન પામે વિરામે;

વિરામે યજ્ઞ બક્તી વિનિયેશ કેરી,

અતી ધણ છે નિત્ય આનંદકારી,

૭

મણી તુલ્ય જન્મ જશે કાચ હામે,

રમ્યા છંદછે આઠ આ તેહ કામે;

જેવે જનો જાણુને શીખસારી,

અતી ધણ છે નિત્ય આનંદકારી.

૮

દ્વાહરા.

જનમી આગ્રે જગલમાં, કરવા કારાં કામ;

ખાણખણ રમતાં ગયું, સર્વમાં નહીં શ્રીરામ.

૯

ચારપાંચ ખટ આપને, શુભ વર્ષ જ્યાં બાર;

બક્તી શુધરતી કરે, ખરેખરે સરિતાર,

૧૦

શુભરતી કરે

યમો વર્ષ તો માણતો ખાણી ખાવી,

કરે બક્તી વિનિયેશ મન ખાવી.

સદા સંતના સંગમાં રંગ રાતો;
 ફરે જીવરામ હરી ગુણ ગાતો.
 કરે સંગ સાધુ તણે સુખ ચીતે,
 નમે પાપ સાધુ તણે પુણ્ય પ્રીતે;
 અહો નીશ સાધુ તણે સંગ જાતો

ફરે જીવરામ હરી ગુણ ગાતો. ૨
 ગણે માનવી જન્મ છે લાભકારી,
 વિનાપાર પાપુ નહીં બન્ય વારી,
 સદા ચીતથી તેહને નિત્ય ચાતો,
 ફરે જીવરામ હરી ગુણ ગાતો. ૩

કરે ભક્તી જે નવધા નીત્ય કા'વે,
 ભક્તી જીવના મનમાં જેહ ભાવે;
 નહીં પારપાપુ કદી એ વિનાતો
 ફરે જીવરામ હરી ગુણ ગાતો. ૪

સુણેજો કથા કરું તો ઇશ કરી,
 બણે કીર્તી જુનાયની જે બલેરી,
 સદા સંગ સાધુ તણેતો સોહાતો;
 ફરે જીવરામ હરી ગુણ ગાતો. ૫

ગણી જીવના ચીતની આજ્ઞાઓ,
 હયાં પાંચ જે જીવના નીત્ય દોષી; ૬
 હરી મોહીની ને કયો પાપ જાતો,
 ફરે જીવરામ હરી ગુણ ગાતો. ૬
 તદા નીચલી નાર ને નાથ મેલી,

જળે જીવ પાસે વહુ જાપ વેલી;
રખે મોહના જાળ માંડે ફસાતો,
ફરે જીવરામ હરી ગુણ ગાતો. ૭

સુણી નાર સંસારમાં સઘ આવી,
કરે પીનતી જીવને મન ભાવી;
ગુણ અર્જ મારી પતી આજ આતો,
ફરે જીવરામ હરી ગુણ ગાતો. ૮

સુણી નીવૃત્તી નારની પ્રેમ વાણી
સદારનેહ સાંધ્યો અતી ઊર આણી
ઝવેર કરી પ્રીતની સાથ વાતો,
ફરે જીવરામ હરી ગુણ ગાતો. ૯

નીવૃત્તીનીવીનતી.

પ્રીયા શોક છોડો તમે એ રાગ.

પ્રીતમ પ્યારા હું તમ તણી, હું નીત ચસ્યુની દાસ
પરહરી કેમ તમે પ્રેમદા, પ્રીતે રાખોની પાસ. પ્રીતમ ૧

મુકી મુજને સવ્યંવરે, દેશાટલુ દુર દેશ;
મૃત્તી સાથેરે પ્રીતથી, ક્યાં જઈ પરવેશ. પ્રીતમ. ૨

નાની વયમારે નામજી, મુકી બાળે વેશ.
પરહરીને તમે પરવસ્યા, જોયો સંસાર દેશ. પ્રીતમ. ૩

કહું તમને મેં કંઈજી, સાને જાઓ વિદેશ
જુલોતો ભમવું પડે, સાથે આલો સ્વદેશ. પ્રીતમ. ૪

ક્યાં ગઈ કામની કમંજી, પ્રીતે રાખીતિ પાસ
પ્યારી મૃત્તીરે નારથી, ગમ્યો તો ધરવાસ. પ્રીતમ. ૫

ભોગ ભોગવવા આતુર હતી, સુખમાં સુખમુજ આપ;
ઠઠલુ વેળામારે ક્યાં ગઈ, જ્યારે વળમું પાપ. પ્રીતમ. ૬

મુકી નરકમાં રે એકલા, દિપ્ત દુઃખ અપાર અંતે જર્મ અળગી રહી, કુડી કુલટા તાર.	પ્રીતમ. ૭
ભમી ભમી રે યાકયા હરો, પીકક વાક અપાર કારે વીધન અતી પાવું, કહ્યું પામવું પાર.	પ્રીતમ. ૮
લક્ષ એરાશીમાં અમલું, જરા જન્મને મર્ણ ફરી ફરીને યાકયા હરો, પોદો આપુ કું ચર્ણ	પ્રીતમ. ૯
ખમારે ખમા ખાશ કંથજી સુખે સુખો આ'વાશ; મુલ ખરીદીરે હાસ છું, પ્રીતે આપની પાસ,	પ્રીતમ. ૧૦
મુકી મુજને ન્યારે મર્ણ, એકલી આહાર, મુખી ભયાનક ભાસવા, માગી દેશ સંસાર.	પ્રીતમ. ૧૧
મીધી ચાલી કું સાસરે, શીવજી સસરાની પાસ, શાંતી સાસુ સાથે જઈ, રાખી તમારી આસ.	પ્રીતમ. ૧૨
સમરજી શીવજી તાતવું, તમે કહ્યું આવાર, મુકી મુજને તેમણે, આવી દેશ સંસાર,	પ્રીતમ. ૧૩
મીતા પરહરો મીતથી, મેળવું માત તાત, શાંતી મેં હાવું અહી, ત્યારે થાય નીરાંત.	પ્રીતમ. ૧૪
સત્યવાંતી છું સાધવી, સાથે સાહુ સ્વદેશ, મુકું નહીં મુજ કંથજી, મહામજી પરદેશ.	પ્રીતમ. ૧૫
પ્રીત કરાવું પરબલથી, દણી દાખ અનેક; હાંડ ગળ્યું અંબુ વિષે, એમ કહે એક મેક.	પ્રીતમ. ૧૬
મુજ વસન વિનતા તણાં, વાધ્યો ઉરમાં કમંમ, જવેર કહે જુગતે મુખો, તમે નીત નીત રંગ.	પ્રીતમ. ૧૭

જુજી ૭૬,

૭૬ નીવતી તમારી પ્રીત આરી,

પછી પ્રવૃત્તી તાર પોતે વિસાધી;
 સમે સાધવી પામજા સુખ હામે,
 કયું મહસ્થાત્રમ તો જીવરામે,
 કરીને રક્ષા પાસે તે હામ પ્રીતે,
 ગયા દુર્ગુણે જે હતા નિત્ય ચીતે;
 રક્ષા સદ્યુણે આવીને હામ હામે,
 કયું મહસ્થાત્રમ તો જીવરામે.
 વિવેકી બુધી નીર્મળી નાથ આપી,
 હરી દુર્ગુણી જે હતી દ્રઢ પાપી;
 જેથી પ્રકૃતી જુનાશની નીત્ય પામે,
 કયું મહસ્થાત્રમ તો જીવરામે.
 રહે સંધુન્ય સંગમાં નીત્ય વાસો,
 બલો ખપ બુદ્ધિમાં જેહ બાસ્યો;
 નકી તે ચક્રી મન પામે વીરાને,
 કયું મહસ્થાત્રમ તો જીવરામે.
 વધી નીજીતી નાકથી પ્રીત ભારી,
 થઈ સંતતી તે ચક્રી સુખકારી;
 તદા તે ચક્રી અદ્ય સંતાન પામે,
 કયું મહસ્થાત્રમ તો જીવરામે.
 થયા ચાર પુત્રો અને ચાર કન્યા,
 ચક્રી જીવરામ બહો આપ ગન્યા;
 સદાતે ચક્રી સુખ તો સુખ પામે,
 કયું મહસ્થાત્રમ તો જીવરામે.
 ક્ષમા ધૈર્ય મૈત્રી દયા શિરધારી,
 થઈ મુનિઓ ચાર જે સુખકારી;

કરે નીતીનાં તે મળી માર કામે

કર્યું મહસ્થાશ્રમ તો જીવરામે.

વિવેકી વિચાર મને તોષે સાગં.

મળી સીલ એ પુત્ર તે માર પ્યારી;

સદા તે થકી સુખનાદીન ખમે.

કર્યું મહસ્થાશ્રમ તો જીવરામે.

મળી પુત્રને પુત્રીઓ નાર સાથે,

ખરીદે ખરો માલ જે નીજ હાથે;

લમ સંત દલાલ સ્વદેશ કામે,

કર્યું મહસ્થાશ્રમ તો જીવરામે.

લીધું ભક્તીના યોગમાં સાર જાણી,

વળી જ્ઞાન લીધું વિવેકે વેખાણી;

નકી લાભ ધારી કર્યું ખાસ કામે,

કર્યું મહસ્થાશ્રમ તો જીવરામે.

નદી મોહીની ને થવા કાજ નેડે,

વળી વાણુ વૈરાગનું નીત્ય ખેડે;

ચલાવે નિવૃત્તી જવાને સ્વધામે;

સ્વદેશ જવાનું કર્યું જીવરામે.

ચડી નાવ સ્વદેશની વાટ લીધી,

જવા શીવરામ તણી ખાસ સીધી;

વિવેકી મળ્યું સંતનું વાણુ સામે,

સ્વદેશે જવાનું કર્યું જીવરામે.

પુછ્યું સંતને દેશ ક્યાં છે તમારો,

કહે શીવરામ તણો દેશ સારો;

વસુંધ્રું અમો વાસ તો તેહ હામે,

સ્વદેશે જવાનું કયું જીવરામે; ૧૩

કરૂં છું સર્પ આમના કાચ ફેરી,

ફરે દેહ સંસારની નીત્ય શેરી;

રહું ચીત લાગી સદા તેજ કામે.

સ્વદેશે જવાનું કયું જીવરામે. ૧૪

ગુરુજી જતાવો મને ઘાટ સારી,

કરૂં તેહ કામ જવાને તયારી

મળ્યાથી ઘશે મન કેરો વિરામે,

સ્વદેશે જવાનું કયું જીવરામે. ૧૫

કથા જીવરામ અને સંતનીતિ

કહું છું હવે હું સુણો સુધ ચીતે

જવર સુણે જીવ તે સુખ પામે

સ્વદેશે જવાનું કયું જીવરામે. ૧૬

શિષ્ય ઉવાચ. ભુજંગી હંદ

ગુરુજી ગૃહા મથ્ય મેતો તમારા,

મને આપ આનંદના આપનારા;

તમે આ અતી આપઘથી હમારો,

દુખા દીન જાણી દયા દીક્ષધારો. ૧૭

દુખે દુખનો દેખીને દીન જાણી,

કૃપાળુ મને કહો કહા બાણી;

અને સીધુ સંસારથી સધ તારો,

દુખી દીન જાણી દયા દીક્ષધારો. ૧૮

ગુઓ જન્મ મર્યું તણુ જોર ભારી,

અતીછે અગધે અરે ભવ્ય વારી;

મને તેહ તેડે તમેતો ઉતારો

દુખી દીન જાણી દયા દીલ ધારો. ૩
 વિવેકી વડા સંત છો આપ સાચા,
 બાણ આપ આજે દુખે દીન વાચા;
 અરે આપ આ અર્જ તો ઉરધારો,
 દુખી દીન જાણી દયા દીલ ધારો. ૪
 કહો કાણ હું છું અને ક્યાંથી આવ્યો,
 જવું ક્યાં જરૂરે મને તે બતાવો;
 કહો કદથી પાર થાવા કીનારો
 દુખીદીન જાણી દયા દીલધારો. ૫
 કરું સાધનો શા થકી સુખ પામું,
 અરે આ અતી વેદના કેમ વામું;
 છઠું સર્ણ આપો સદા સુવિચારો,
 દુખી દીન જાણી દયા દીલધારો. ૬
 ગિરા ૧ દીન દાખું અતી આપ આજે,
 થકી ભવ્ય વારી તણા દુખ બાજે;
 અવેર કહે શિષ્યનું કામ સારો,
 દુઃખી દીન જાણી દયા દીલધારો. ૭

શ્રી ગુરુવાચ દોહરા

સુણી વચન એ શિષ્યના, પ્રસન થયા ગુરુદેવ;
 શુભગ્ને તું શુભ રેનેલથી, બાપું બકતી ભવ. ૧
 તે કરવાથી તાહર, થારો નીરમળ ચીત;
 દીનદીન પ્રભુપદ પામશે, પુરણ મન પરતીત ૨

ભક્તી વીધે. હરિગિત છંદ.

બાણ બકતો ખાત નજે તણી બલી રીત બાવધરી કરો,

- કેમ્પાણીકારી કેટહારી કરી પાપનું પરહરો;
નવ અંગ રાખી ઉમંગ ચીત અભંગથી ઉરમાં ધરો,
અવિનાશના યૈદાસ ભક્તી ખાસ એવી આદરો. ૧
- શુભ અવજી કીર્તનું સ્મરણ ને કરો પાદ શેવન પ્રીતથી,
કરી અર્ચના પછી નવના કર દાસગણની રીતથી;
સખ્યત્વ ૧ છે સુખ કારણી કન આતમા અર્પણ કરો,
અવીનાશના યૈદાસ ભક્તી ખાસ અંગ આદરો. ૨
- બ્રાહ્મ ૨ મુતે ઉઠીને અભ્યાસ એ નીત આદરો,
કરિ સ્નાનસંધ્યોપાસના પછી ભક્તીમાં ચીત લેા ધરી;
મન શુદ્ધ રાખી માનશી શેવાતણો ઉદયમ કરો,
અવિનાશના યૈદાસ ભક્તી ખાસ એવી આદરો. ૩
- શુભ શેવ્ય શેવક ભાવ રાખી પ્રેમ અંતર આણુશો,
બળા પાપ ચીત નીર્ભજ થશે શુભશાંતીનું સુખ માણુસો;
ત્યાં ભાવનું દેવજ બનાવી માનશી મુર્તિ કરો
અવિનાશના યૈદાસ ભક્તી ખાસ એવી આદરો. ૪
- નવરાવી ઉજ્જો ૩ દેકે અંતરજ્ઞમો મનના પ્રેમથી,
પછી વિવિધ ભાતી વચ્ચે બુધણ નિત્ય તું ધર નેમથી,
પછી અર્ચના અભ્યાસ એવાથી તમે સદુએ કરો.
અવીનાશના યૈદાસ ભક્તી ખાસ એવી આદરો. ૫
- ધસી ભાવચંદન ભાવકેસર તીજક ભાવે ભાલમાં,
કરી ધુપ દીપક આરતી કર શેવ્ય શેવક ચાલમાં;
પછી તાલ શંખ મૃદંગ નોખત નાદ ધ્વની મનમાં ધરો,
અવિનાશના યૈદાસ ભક્તી ખાસ એવી આદરો. ૬

પુખ્તતણા પરકાર પોડસ ગુરુગમથી જાણીને;
 કરવા અતી જિહ્વરંગ શાપ્ત પ્રેમ અંતર આણીને;
 અહોનીશ આઠે પોહોર જિન્મુની ધ્યાન અંતરમાં પસે,
 અવિનાશના ચૈદાસ ભક્તી ખાસ એવી આદરે.
 અંતરજનમી આપણા શીવ સર્વવ્યાપક જ્ઞેદ્ર છે,
 સુધ નીતથી સમરણ કરો અગ્નિ દર્શા એહ છે;
 પછી સ્તુતી સતમુખ બેશીને કવેર કરજોડી કરો,
 અવિનાશના ચૈદાસ ભક્તી ખાસ એવી આદરે.

પ્રભુ સ્તુતિ ઊધોર છંદ.

જય જય શીવ હે સુખકંદ, મન્મથું પરી બહુ આનંદ;
 કરવા આજ હું તમ શેવ, જય જય અખંડ આતમ દેવ. ૧
 જય જય હાથ આનંદ કંદ, શેવ સુર મુનીજન વંદ;
 જય જય વિષ્ણુ વ્યાપકરૂપ, જય જય અખંડ એકઅરૂપ. ૨
 જય જય જય જુગાદી અંત, જય જુગ મધ્ય કહે સૌ સંત
 જય જય દીન બંધુ દેવ, જય જય અક્ષયરૂપ અભેવ. ૩
 જય જય જગતના પ્રતીપાળ, જય જય દીનબંધુ દયાળ;
 જય જય નિરંજન નિગરૂપ, જય જય શીવ સકળ સ્વરૂપ. ૪
 જય જય વિશ્વરૂપ વિશાળ, જય જય શરણુજન પ્રતીપાળ;
 જય જય અકળ રૂપ અમાપ, જય જય દરણુ ત્રીવિધ તાપ. ૫
 કહું એક અન્ન આરત કાજ, હે અવનીશ સુલભે આજ
 હું અતી કામી લપટ દુર, મતિ અતિ દુષ્ટ છે બરપુર. ૬
 આગ્રો આજ હું તવ શરણ, જાણી જન્મ ને મદા મરણ;
 ભક્તી પામવા બરપુર, કરવા કષ્ટ તનથી દુર. ૭
 દીનાનાથ હું દુર બુધ, આગ્રો ખીરદ જાણી શુધ:

શરણે રાખજો અવિનાશ, કરજો કુખૂધીનો નાશ. ૯
 હુ મતિ બદ છું બગવાન, દેજો જ્ઞાનનું શુભદાન;
 મુજને દીનખંધુ દામ, બાણી રાખજો તવપાસ. ૯
 કરજો ખુદ્દિ મારી બેશ. દુરમતિ રાખશે નહીં સેશ;
 કહે જંવેર જુગદીશ, રાખો શણ વિસ્વાધીશ. ૧૦

દાહુરો.

એ બક્તી નવ ભાતની, સંભળાવી મે શિષ્ય;
 અંતરમાં ધરવા થકી, પ્રસન થશે જુગદીશ. ૧

શિષ્યોવાચ દાહુરો.

બાળી બક્તી તેશુણી ઊર વાધ્યો આનદ
 લાગ્યો પ્રેમ પ્રકાશવા, દિન દિન શુદ્ધિ સમચંદ.
 કૃપા કરીને કહ્યો ગુર, સાંખ્ય તાણું સીધાંત;
 પુરણ જ્ઞાન પ્રકાશથી, ભાગે મનની બ્રાંત. ૨
 ગુરકિવાચ. મનહુર છંદ.

શુણી વાણી શાણી શિષ્ય અધીકારી વધા,
 ગુર હર્ષ આણીને પીઝાણી પ્રેમ રીતીને;
 ધારીને જીગ્રાસા ભારી શિષ્ય તણી બહુ સારી,
 તરવાને ભવ વારી અવિકારી નીતીને;
 શિષ્ય સંભળાવું ખાસ જેથી ટળે ભવ પાસ^૨
 નાશ થાય વાશ પામે પ્રભુપદ પ્રીતીને;
 જંવેર બાળીને કહુ આખી વાત દાખી, શાખી^૩
 અંતવેદ રાખા નાખી ટાળી ભવભીતીને. ૧
 જીવ શીવ તણો બેદ જેહ કહ્યો અંત વેદ,
 જેથી પામે નીરવેદ ખેદ છેદ કરીને;

તે કું સંભળાવું તને જેવી ઇચ્છા ઇચ્છા મને,
 શુભ સખી દ્રઢ મને કને દેખો ફરીને;
 પીડને બહાડ તણી કયા તને કહું બણી,
 જેથી ઊતપતી બણી ગણી દીલ ધરીને;
 કવેર અમાન માસ માન તણો પરકાસ,
 જેથી ચાપ ખાસ ભવ પાસ દુર કરીને.

૨

હુરિગિત છંદ.

અભ્યક્તથી પ્રકૃતીને વળી પુરુષ તે ગિતપન થયા,
 તેથી થયો મહતત્વ ગિતપન શુભ ત્રણ તેથી કહ્યા;
 તમ રળે સાત્વીક ત્રણ થકી પછી વિવિધ શ્રદ્ધા વિરતરી,
 શુભ શિષ્ય તું શુભ સ્નેહથી વિસ્તાર કહું વરણન કરી. ૧

તમ શુભ થકી પંચભુતને પંચ વિષય દસ તત્વો થયા,
 નભ ૧ તેજ વાયુ અંબુ ૨ અવની પંચ એ ભુતો કહ્યા;
 રસરૂપ ગંધ રૂપશં શબ્દજ વિષય કહું વિગતે કરી,
 શુભ શિષ્ય તું શુભ સ્નેહથી વિસ્તાર કહું વરણન કરી. ૨

રજશુભ થકી દસ ઈંદ્રીને વળી પંચ માર્ગ પેળીએ;
 તે વ્યાનોદાન સમાન પ્રાણાપાન પંચ લેળીએ;
 તક બ્રાત્ર ચક્ષુ ઘ્રાણ જીહ્વા માન ઈંદ્રી ગણો ખરી,
 શુભ શિષ્ય તું શુભ સ્નેહથી વિસ્તાર કહું વરણન કરી. ૩

ચદ વાક પાયુ શિશ્ર પાણી, કર્મ ઈંદ્રી એહ છે,
 પંચ માનને પંચ કર્મ ઇંદ્રી પંચ માર્ગ નેહ છે;
 સર્વે મળાને તિથિ તત્વો રળે શુભ રત્નો કરી,
 શુભ શિષ્ય તું શુભ સ્નેહથી વિસ્તાર કહું વરણન કરી. ૪

સાત્વીકથી દેવો અતુલસ ચાર અંતઃકર્ણ છે,

શશિ,^૧ ૩૬,^૨ પ્રભા, ક્ષેત્રજ,^૩ દીગ, અર્ક,^૪ અશ્વત્થી,^૫ વરણ^૬ છે;
 યમ, વાયુ, અમ્બી, ગિર્ધાંદ્ર ઇન્દ્ર, પ્રજાપતી, દીક્ષતે ધરી,
 શુભ શિષ્ય તું શુભ સ્નેહથી વિસ્તાર કહું વરણન કરી. ૫

તે આર અંતઃકર્ણના દશ દેવ છે ઇન્દ્રી તથા,
 પંચકર્મને પંચ જ્ઞાન ઇન્દ્રી ચતુરદસ જે મે બણા;
 પ્રેરક શાક્ષી સર્વનો તું આતમા અનુભવ કરી,
 શુભ શિષ્ય તું શુભ સ્નેહથી વિસ્તાર કહું વરણન કરી. ૬

વેડેવાર જે આ દેહના તે થાય છે તેણે કરી,
 અહંકાર માની જીવ સર્વે આપ માયે સે ધરી;
 શાક્ષીપણું લુલી ગયો તે કર્મનો કર્તા કરી,
 શુભ શિષ્ય તું શુભ સ્નેહથી વિસ્તાર કહું વરણન કરી. ૮

એ જ્ઞાનતું વીજ્ઞાન ટુંકામાં કહ્યું તુજને કરી,
 વધે અંધ વિગતે જો લખું શુભ સમજ એમાં છે ખરી;
 તું અચળ છો અવિનાશનો આભાશ શીવમાં જા મળી,
 શુભ શિષ્ય તું શુભ સ્નેહથી વિસ્તાર કહું વરણન કરી. ૯

એ જ્ઞાનતું જે જ્ઞાન શાક્ષી ધ્યાત દીક્ષમાં ધારજો,
 કહી કયા ભક્તીની વળી તે વીગતથી વીચારજો;
 જવેર સારીપેર કરશે મેર મળશે મી દરી,
 શુભ શિષ્ય તું શુભ સ્નેહથી વિસ્તાર કહું વરણન કરી. ૧૦

કાલરે.

શુભ જ્ઞાન તુજને કહ્યું, વળી ભક્તી નવ ખાત;

તે કરવાથી શિષ્યકે, પામીશ તું શીવલાલ. ૧

૧ ચંદ્ર ૨ શંકર ૩ દીગપાળ ૪ સુર્ય ૫ અશ્વત્થી કમાર
 જળીના દેવતા ૭ વિષ્ણુ.

ભુજંગી છંદ.

- શુણીને ગુરુ તણી સત્ય વાણી,
કરી ભક્તી શીખ્યે પુરો પ્રેમ આણી;
થયું જ્ઞાન તે ભક્તીથી ક્ષણકારી,
સદા સત્યજ્ઞાનંદ આનંદકારી. ૧
- ગયો અંધકાર અને અંધ ૧ બારયો,
પુરો પ્રેમ પરબ્રહ્મ સાથે પ્રકાશ્યો;
અને ઓળખ્યા આત્મા અવહારી, ૨
સદા સત્યજ્ઞાનંદ આનંદકારી. ૨
- મટી ભ્રમણા ભુલતો સર્વ બાગી,
થયા જીવરામ તદા વીત રાગી;
મળ્યા શાંતીમાં જે સદા સ્નેહકારી,
સદા સત્યજ્ઞાનંદ આનંદકારી. ૩
- પિતા શીવરામ તણી પાસ વાસો,
કયો શાંતીમાં સાથમાં આવી આશો;
થયું તે થકી જીવને સુખભારી,
સદા સત્યજ્ઞાનંદ આનંદકારી. ૪
- અંધી ૩ આત્મનો બોધ આ જાણી સારો,
વિવેકી જનો ચીત માંહી વિચારો;
મળા જીવને શીવ ચાવાની બારી, ૪
સદા સત્યજ્ઞાનંદ આનંદકારી. ૫
- શુભે વીક્રમે સંવતે ઓગણીસં,
વળી વર્ષ પંચાવતે માત્ર માસે;
શુદા અષ્ટમી છે બૃગ્ધવાર સારી,

સદા સુચ્ચીદાનંદ આનંદકારી.	૬
સધુ દીર્ઘ માત્રા જરા હું ન જાણું,	
કવિતા તણી રીત કેવી વખાણું;	
મતી અદ્યથી મેં કથા આ કીચારી,	
સદા સુચ્ચીદાનંદ આનંદકારી.	૭
ઠરે પારકર ^૧ નમ્ર ગામે નિવાસ	
હરીદાસના દાસ નો ખાસ દાસ,	
ઝવેર લુહાણા તણી ન્યાત મારી;	
સદા સુચ્ચીદાનંદ આનંદકારી.	૮

દાહરા

મુઝે કથા જીવ શીવતણી, પુરો લાવી પ્રેમ;	
બક્તી ભુવર નીકરો, નિત નિતરાખી નેમ.	૧
શાંતી મુક્તી જાણજે, શીવરામ પરબલ	૨
જીવરામ જગજીવજે, જેવશવરતે કર્મ.	૨
મનની આગ્રામાં રહે, સુમતિ કુમતિ જેહ;	
માટે બન્યો જાણવો, નારી મનની તેહ	૩
તે બેથી જિતપન થઈ, પ્રવૃત્તી નિવૃત્તી સાર;	
તે માટે તેને કહી, તે બે તણી કુમાર.	૪
પ્રવૃત્તીથી પેદા થયા, લોભ ક્રોધ મદ માર ^૨	
અહંકાર આદોદય, પાંચે એ પરિવાર.	૫
નીવૃત્તીથી જે નીપના, સીત સંતોષ વિચાર;	
વળી વિવેક વખાણીએ, તન તેનાએ ચાર.	૬
જાંતે આ સંસારમાં, બમતો જીવ અપાર;	
સદા ચોરાશી જાતની, આકર ^૩ ઊડી ચાર.	૭

^૧ નગરપારકર ૨ કામ. ૩ ખાણ.

સ્વર્ગ નર્ક સર્વે ફરે, સુખ દુખ પામે તેહ,
બક્તી બુધરની કરી, મુક્તી પામે તેહ.

કયા એટલા કારણે, કીધી પુરણ કામ

શ્રીતા વક્તા બોલજો, જ્ય જ્ય જ્ય શ્રીરામ.

(વિવેક વણુઝારાતાણું; અનુકરણ આ એક;

જીવરાજના અટનથી, નિરાજું છું,

પણ બુધરની બક્તીમાં, બસો થવાને બાવ;

વળી વૈરાગ થવા તણો, આમાં કયો ઉઠાવ.

હું નવ જાણું કાંઈ પણ, વાણી તણે વિચાર;

જેવી આપી ઇશ્વરે, એજ લખી આ ઠાર.

ઠકર ઝવેર શાવજી

ગાંધ નગરપારકર

હલસો મળપારકર.

અંતર લાપિકા હપો.

નયણના રક્ષક કોણ ?

ગરૂ ગોર્ગોદતું નામ,

રમા પતી શ્રી રામ,

ગાજીવ પાણી મીઠ,

મધ્ય વરણ ઉતર તણા,

મોગું દુપા નિન તિત થવા.

જગતમાં જ્યોતી શાની ?

વેળા કમ બજવાની ?

રક્ષક કોના કહીએ,

શીરણથી શી ગતિ કહીએ,

વરણ આધ પદ પ્રેમથી,

હાં મધ્ય વરણ પદ કહે કથી.

પાંપણ

સુરજ

હમેશ

વિચના

પરમ

આ હપાના અર્થ એવો થાય છે કે, હે
પરમેશ્વર તગર ગામમાં તમારી દુપા થવા મા-
ગુંછું. આ હપામાં પ્રશ્નના જે ઉતર છે તેના
મધ્ય અક્ષર ભેતાં પરમેશ્વર એવું નામ પ્રચાલ છે
તમા પદના આધ અક્ષર ભેતાં નગર મામમ
એવું નામ પ્રચાલ છે, તથા કવિજ્ઞાના મધ્ય અ-
ક્ષર ભેતાં જવેર શાવજી એવું નામ પ્રચાલ છે.

